

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

LETO XL — VOL. XL

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, OCTOBER 18, 1937

NO. 244

Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev po številnih naših naselbinah

V mestni knjižnici Riverside Branch, v New Yorku, so razstavljene štiri slike slovenskega slikarja g. Peruška. Slike so bile knjižnici posojene po Ani Krasna.

V Indianapolisu, Ind., je umrl rojak John Skoda, star 51 let. Pokojni zapušča ženo in tri odrasle otroke.

V Johnstownu, Pa., je umrl rojak Frank Krajec, star 48 let, doma iz Rakeka na Notranjskem. — V Triadelpiji, W. Va., je pa pri delu pod zemljo ubit Ignac Debeve, star 51 let in doma iz Bočne pri Poljanah nad Škofjo Loko. Bil je samec. V Ameriki zapušča dve sestri.

Zadnje dni je umrl v Yale, Kans., rojak Frank Pristernik, star 53 let in rojen pri sv. Duhu na Štajerskem. Podlegel je srčni hibi, ko je bil dva dni v bolnišnici. Tu zapušča brata, v stari domovini pa mater, dva brata in sestro.

V Johnstownu, Pa., je za pljučnico umrl Vinko Jagić, star 51 let in rojen v Hrastovljah. V Ameriki je živel trideset let. Zapušča ženo in štiri otroke.

V McIntyre, Pa., je za rakom umrla Antonija Kalister, rojena

Bele, stara 48 let in doma iz Goč pri Postojni. V Ameriki je bila osem let in zapušča moža, štiri hčere, brata in dve sestri, v starem kraju pa sina.

V okrajni bolnišnici v Milwaukee se nahajajo: Anton Groser, ki je bil operiran na želodcu, nadalje rojaki Kranjc, Volušek, Vidmar, Mrs. Kosec, Klemenčič in Miss Kodrič. — Istotam so se poročili: Math Barborič in Mary Kocjan, Ciril Zvonar in Elizabeta Klančnik, John Vidgar in Florence Hildebrandt. — V Sheboyganu so se poročili George Tečlag in Helena Smerke ter Viktor Repenšek in Gena Virant.

V bolnišnici v Ely, Minn., je umrl rojak Frank Gruden, star 44 let, in doma iz Kalce pri Gornjem Logatcu. Sledeči rojaki so zaprosili za državljanske listine v Ely, Minn.: Ursula Malovašič in Frank Malovašič, Frank Kozar, Frank Trdan, Anton Kristof, Anton Okorn, Frank Križman, John Novljan, John Zobec, Jos. Dolinšek, Valentin Novljan, Anton Petrič, John Kovač, Jos. Oberstar, Frank Rush, Louis Mehle, Frank Novosel, Anton Kuzma, George Brojkovič in Theodore Vesel.

Burton kritiziran

Iz Atlantic City, N. J., se poroča, da so delegati C. I. O. na sestanku ostro obsodili clevelandskega župana Harolda Burtona, ker se je poslužil vojaštva in policije, da je teptal civilne in politične svobodščine državljanov, ki so se borili za svoje pravice in za boljše življenje. V mislih so imeli jeklarski štrajk, ko je dal Burton policijsko vojaštvo v mesto, da je razbilo jeklarski štrajk. Na sestanku je bila sprejeta ostra resolucija proti Burtonu, ki je očitno dokazal, da drži za veliko gospodo in da mu ni za napredek in koristi delavcev.

Seja Slavčkov

Redna mesečna seja "Slavčkov" se vrši nocoj ob 6. uri, seja staršev pa ob 8. uri. Znano je, da priredijo "Slavčki" ples in šaljivo pošto v nedeljo 24. oktobra. Omenjena seja je zadnja pred prireditvijo "Slavčkov". Udeležite se vsi. Podani bodo tudi računi za zadnje tri mesece. — Tajnica.

Zadušnica

Za pokojnim John Brusom se bo brala sv. maša zadušnica v torek 19. oktobra ob 8. uri zjutraj v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ob priliki tretje obletnice smrti ranjkega. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

Anthony R. Kushlan

Grdinova prodajalna pohištva naznanja, da je sprejela v službo kot zastopnika dobro poznane in priljubljene rojake Mr. Anthony R. Kushlana. Mr. Kushlan živi na 730 E. 155th St. ter ga rojakom toplo priporočamo, da mu gredo na roke.

Iz bolnice

S Svetkovo ambulanco je bila pripeljana iz Glenville bolnišnice na svoj dom Mrs. Mary Pezdir, 18620 Arrowhead Ave. Prijatelji jo lahko obiščejo.

Poročno dovoljenje

Poročno dovoljenje sta dobila Mr. Edward Fatur, 871 E. 67th St. in Miss Mary Pirnat, 1050 E. 67th St. Iskrene čestitke!

Italija za Japonec

Rim, 17. oktobra. V imenu nevtalilitete je laška vlada danes odredila, da se v bodoče ne sme več izvažati orožja ali sploh katere vojne opreme iz Italije na Kitajsko. Japonci lahko še nadalje dobivajo orožje. Italija je to najbrž storila, da ugodni svoji zavznici Nemčiji, ki je na strani Japonske. Kitajska je dosedaj dobivala večje množine orožja iz Italije.

Landon in Hoover sta si segla v lase

Washington, 16. oktobra. Alf Landon, republikanski predsedniški kandidat v letu 1936 je došel v Washington, da pregovori republikanske kongresmane, da nasprotujejo nasvetu bivšega predsednika Hooverja, da se skliče izredna republikanska narodna konvencija. Landon je prepričan, da če se skliče taka konvencija sedaj, bodo nastale razlike v republikanski stranki še večje od sedanjih. To bi znalo stranko popolnoma ubiti. Poleg tega čuti Landon, da ima on prvo besedo pri republikanski stranki ne pa Hoover, katerega osebo sovražijo in kateremu pripisuje poraz pri zadnjih volitvah. Landon tudi zahteva, da pride liberalni element na površje pri stranki, decim se Hoover zanaša na reakcionarje.

Pevski zbor "Zvon"

Prijatelje pevskih zborov in prijatelje lepe slovenske pesmi opozarjamo, da danes na prireditvi pevskega zbora "Zvon", ki se vrši 31. oktobra v S. N. Domu na 80. cesti. To bo časten večer nesmrtnemu slovenskemu skladatelju Foersterju. G. pevovodja Ivan Zorman je izbral najboljša dela Foersterja in izvežbal zbor "Zvon" za časten Foersterjev večer. Podrobnosti o tem bomo kmalu poročali.

Pobira asessment

Tajnica društva sv. Marije Magd. št. 162 KSKJ bo nocoj med 6. in 7:15 pobirala asessment v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida.

Za Ely

Jugoslovanski progresivni klub v Euclidu je na svojem zadnjem zboru odobril za župana v Euclidu sedanjega župana Chas. R. Elyja.

Nemški baron

Detroit, 16. oktobra. Od tu bodo skoro gotovo deportirali 24 let starega nemškega barona Egona von Mauchenheima in njegovo 19-letno ženo. Ameriške oblasti niso hotele podeliti baronu vizuma. Baron se boji, da ga čaka v Nemčiji smrtna kazen, ako bo tja deportiran. Von Mauchenheim je pobegnil iz Nemčije, ker se je ustrašil vojaške službe, v katero je bil poklican. Par je prišel prvič v Ameriko v maju 1936. Dobil je dovoljenje za 6 mesečno bivanje tu. Dovoljenje je bilo dvakrat podaljšano, in ker baron do 1. avgusta še ni odstopoval v Nemčijo, so mu ameriške oblasti zaplenile potni list. Ako ne odide baron te dni prostovoljno v Nemčijo, ga bodo deportirali.

Lahi priznava poraz

Rim, 16. oktobra. Uradno se naznanja, da je bilo v Abesiniji ubitih 41 laških častnikov in 17 vojakov od Abesincev. Poročilo ne omenja koliko Abesincev so Italijani masakrirali za povračilo. Iz Londona se ob istem času poroča, da se pripravlja večja vstaja Abesincev. Lahji so naredili napako, ko so oborožili mnogo Abesincev, da bi služili v njih armadi. Ko so se Abesinci nekaj tednov vežbali, so se spuntali in pobili Italijane.

Poboj med nasprotnimi unijami pri Fordu

Kansas City, 16. oktobra. Kot znano je tukajšnja Fordova tovarna izprla svojih 3,000 delavcev. Med delavci samimi vlada velik nesporazum, ker pripadajo nekateri k neki neodvisni uniji, drugi pa k uniji avtomobilskih delavcev. Včeraj so trije člani avtne unije naznanili, da je bil avto, v katerem so se vozili napaden po nekem članu neodvisne unije in sicer so padli strelji iz puške. Kmalu potem je bil aretiran napadalec, ki je priznal, da je bil prvotno član unije avtne delavcev, a je pozneje pristopil k neodvisni uniji.

Smrtna kosa

V nedeljo večer je po dolgi in mučni bolezni preminula Katarina Lovšin, rojena Ogrinc, stara 55 let. Družina stanuje na 723 E. 92nd St. Ranjka zapušča tu žalujočega soproga Johna, dva sina, Johna ml. in Edwarda, ter dve hčeri, Mary, omoženo Strojnj-Hren in Frances, poročeno Svekrič. Pokojna je bila rojena v vasi Maršče, fara St. Gregor na Dolenjskem, kjer zapušča dva brata, Antona in Franca Ogrince, tri sestre, Marijo, Terezijo in Heleno. V Ameriki je bivala 35 let. Bila je članica društva Srca Marije (staro) in društva sv. Janeza Krstnika, št. 37 JSKJ. Pogreb pokojne se vrši v četrtki zjutraj iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. Prizadeži družini naše globoko sožalje. Bodi ranjki ohranjen blag spomin. (Ob kateri uri se vrši pogreb, poročamo jutri.)

Še vedno kotlički

V bližnji Lyndhurst vasi so zvezni agenti dobili dva ogromna kotla za kuhanje žganja, ki sta bila pravkar dograjena. Nakuhalo bi lahko dnevno 3,000 galon alkohola in tako oslepila vlado za \$12,000 na dan pri davkih. Dve osebi sta bili prijeti, dočim bodo kotle porušili.

Kulturni radio program

V torek popoldne točno ob 3:45 bo WCLE radio postaja v Clevelandu oddajala slovenski radio program. Poleg lepe godbe bo nastopila kot govornica Mrs. Albina Novak, urednica "Zarje," glasila Slovenske Zveze, ki bo govorila o aktivnosti naših žen in deklet pri naših bratskih podpornih organizacijah.

Na borzi je zgubljenih sedemnajst milijard

New York, 16. oktobra. Finančni odsek newyorške borze poroča, da so lastniki raznih delnic in trgovskih papirjev zgubili tekom zadnjih dveh mesecev \$17,000,000,000 vrednosti — na borzi v dveh mesecih. Od marca, 1935, so cene delnic napredno naraščale do 14. avgusta, letos, ko so začele padati. Kaj je vzrok padanju delnic, nihče ne pove. Eden vzrokov je, ker ne prihajajo naročila za nove avtomobile v istem številu, kot se je pričakovalo. To je tudi vzrok, da trpi jeklarska industrija, ki posluje danes le 50 odstotkov normalno.

Izdelovalci pohištva se vračajo na delo

Grand Rapids, Mich., 16. oktobra. Delavci, ki so zaposleni v tovarnah za izdelovanje pohištva, so se začeli vračati na delo. Štrajk je prvotno sklical unija avtomobilskih delavcev. Štrajk se ni poravnal in C. I. O. piketi se še vedno nahajajo pred šestimi tovarnimi za pohištvo, toda kot poroča policijski načelnik, se priklaja vedno več delavcev za delo. Piketi dosedaj niso skušali preprečiti delavcem vrnitev na delo. Delavci so zahtevali zaprto tovarno in izboljšave pri plačah.

Hrvatska proslava

Najstarejše hrvatsko podporno društvo v Clevelandu, društvo sv. Nikola št. 22 HBZ, je včeraj na dostojen način proslavilo 42. letnico svojega obstanka. Začetek slavnosti je bil zjutraj v hrvatski katoliški cerkvi sv. Pavla na 40. cesti, kjer je župnik Rev. Jos. Misić blagoslovil novi društveni prapor. Mr. Math Brajdich je bil boter novi zastavi Mrs. Katherine Tramsšek pa botra. Po blagoslovitvi barjaka je sledila avto parada do Hrv. Narodnega Doma na 6314 St. Clair Ave. V paradi je bilo do 100 avtomobilov. V Domu je sledil slavnostni banket katerega se je udeležil kot častni gost Mr. John McWilliams, demokratiški kandidat za župana. Govorili so tudi Mr. Felix Matia, član volivnega odbora v Clevelandu, Mr. John Novak, councilman 23. varde, državni senator Mr. Wm. Boyd-Boič, podpredsednik H. B. Z. in mnogo drugih. Mr. Jos. Mihaljevič je bil predsednik pripravljalnega odbora. Slavnost se je zvečer dostojno zaključila.

Landon govori

"Pozabljeni mož," republikanski kandidat za predsednika v letu 1936, Mr. Alf Landon, je danes izjavil, da ima amerišku narodno nekaj posebnega povedati. In to bo storil v torek večer ob 8:30, ko bo potom radia skušal odrešiti ameriški narod, Maj za res, mal za špas, le poslušajmo ga!

Za Kulturni vrt

Mr. August Kollander v S. N. Domu je prispeval za Kulturni vrt \$3.00. Zavednemu rojaku iskrena hvala! — Tajnik.

Boj med prislaši Roosevelta in med južnimi demokrati za kontrolo v kongresu

Washington, 16. oktobra. Kakor hitro se snide kongres dne 15. novembra k izrednemu zasedanju bo izbruhnil boj med prislaši administracije predsednika Roosevelta in med južnimi demokrati, ki so že tekom rednega zasedanja preprečili uresničitev mnogih postav, katere je predlagal Roosevelt.

Prvi bojni klic je izustil kongresman John J. O'Connor iz New Yorka, načelnik odseka za pravila, ki je pozval svoje kolege v odseku, da pripravijo kot prvi predlog za razpravo načrt glede reguliranja delavskih plač in ur.

Ta predlog je senatna zbornica odobrila že v zadnjem zasedanju z 59 glasovi proti 29, toda isti predlog je bil ustavljen v odseku poslanske zbornice iz nagajivosti kongresmanov iz južnih držav.

Kongresmani v južnih državah trdijo, da če se plače zvišajo

kot pravi Rooseveltov načrt, tedaj bodo imele severne države mnogo prednosti pred južnimi državami na industrijskem polju.

Toda danes je gotovo, da če odsek za pravila prinese predlog pred poslansko zbornico, da bo predlog o delavskih plačah in urah gotovo sprejet kljub največji opoziciji od strani kongresmanov iz južnih držav.

Prvi predlog, ki pride na vrsto v senatni zbornici je kontrola farmarskih pridelkov. Tudi ta predlog ima sovražnike pri južnih senatorjih. Še hušja borba pa bo glede postav proti linčanju. To postavu so znali demokrati iz juga zadrževati že celo vrsto let.

Opaziti je, da se južne države polagoma, toda dosledno odtujejo novemu dealu. Izredno zasedanje bo pokazalo, če pride do popolnega spora med Rooseveltom in jugom.

"Mirovna pogajanja" med American Federation of Labor in C. I. O. se bodo še la teden začela. Voditelji pripravljeni

Denver, 17. oktobra. Eksekutivni odbor American Federation of Labor je včeraj brzojavil Johna Lewisa pogoje, pod katerimi je A. F. of L. pripravljena začeti mirovni pogajanja z C. I. O., da se naredi enkrat sporazum v delavskih vrstah.

Kot prvi pogoj navaja eksekutivni odbor A. F. of L., da pridejo zastopniki obeh strank na skupno sejo brez vsakih obveznosti ali pogojev. Green je izjavil napram časnikarskim poročevalcem, da bo ta sestanek koristil unijskemu delavstvu.

"Zdi se mi," je dejal Green, "da je vodstvo C. I. O. opustilo mnogo svojih prejšnjih zahtev in da sedaj posluje v bolj spravljivem tonu kot pred našo konvencijo. Od skupnega sestanka pričakujem le korist za delavsko organizacijo."

Med članstvom A. F. of Labor kot tudi med članstvom CIO je vedno bolj prihajala na dan zahteva, da se medsebojni spori poravnajo in da se preneha z nadaljnjimi spori. To je napotilo delavske voditelje, da so začeli s pogajanja.

Pogajanja se bodo najbrž začela v Washingtonu v tednu, ki se začne s 25. oktobrom. Vsaka stranka bo imela 10 zastopnikov. Na C. I. O. organizacijo je ugodno vplivalo dejstvo, ker A. F. of L. konvencija ni izključila njenih unij iz organizacije.

Shod v 32. vardi

Za nocoj večer je sklican shod državljanov 32. varde za prečink I. Mr. Jos. Hočevar in Pauline Sterniša prijazno vabita kot precinktna načelnika za vedne državljane, da se shoda udeležijo. Shod se vrši v White City Lunch, 623 E. 140th St. Pridite vsi, katerim je le mogoče in ki želijo zmago demokratskega kandidata napram kapitalističnemu Burtonu.

Na Waterloo Rd.

Seja staršev Mladinskega zbora S. D. D. se vrši v ponedeljek 18. oktobra ob 8. uri zvečer v Domu na Waterloo Rd. Seja je važna radi veselice, ki jo priredi Mladinski zbor 31. oktobra. Seja članov pa se vrši isti dan ob 5. uri pop. — Tajnica.

Velika razprodaja Zadruga

Ves ta teden se vrši v vseh treh prodajalnah Slovenske zadruge razprodaja. Za cene berite oglas v današnjem listu. V soboto 23. oktobra pa bo priredila Zadruga plesno veselico v S. D. D. na Waterloo Rd. Vstopnina je 40c. Za ples igra poznani Kristof orkester.

Nova radio postaja

Zvezna radio komisija je odrekla prošnjo Great Lakes Broadcasting Co., da dobi Cleveland novo radio postajo. Dosedaj jih imamo dovolj.

Ne morejo voliti

Volivni odbor Cuyahoga okraja je odredil, da 30 fantov, ki se nahajajo v gozdnem taborišču v Euclidu, ne more voliti 2. novembra. Fantje so se registrirali in so hoteli voliti za župana Elyja, toda volivni odbor je odredil, da ker fantje niso iz Euclida tudi v Euclidu voliti ne smejo. Tako bo župan Ely zgubil 30 glasov.

Herman Stein

V soboto je praznoval svoj rojstni dan Herman Stein, znani lastnik oglaševalne agencije v Clevelandu, ki zastopa mnogo največjih tvrdk in ki je v dotiki tudi s slovenskimi časopisi. Mr. Stein je ugledna osebnost v Clevelandu. Iskrene čestitke!

Izvrsten mošt

Kdor želi sedaj dober mošt naj se v kratkem zgleda pri Jerneju Knausu, ki vam bo pošteno postregel z dobro mero in najboljšim pridelkom. Grozdje je letos jako dobro in temu primerno je udi mošt in pozneje vina.

Seja Zadruga

V ponedeljek večer ob 7:30 se vrši seja direktorija Slovenske zadruga, v torek zvečer ob 8. uri pa seja ženskega odseka.

Katoliška dobrodelnost

Katoličani v clevelandski škofiji so tekom zadnjega fiskalnega leta prispevali \$211,707 v dobrodelne svrhe.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 centa.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEEVEO and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 6th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 244, Mon., Oct. 18, 1937

Kako se "vzgaja" mladina

Imeli smo že parkrat priliko omeniti neko Mary Jugg, ki se vsak mesec s pametjo krega v "Mladinskem listu," katerega izdaja S. N. P. Jednota za mladinske člane, ki so organizirani v omenjeni organizaciji. Ta Mary Jugg — nekateri trdijo, da je soproga urednika "Prosvete" Mr. Molek-a, priobčuje neka namišljena pisma v "Mladinskem listu," katera ji baje piše neki otrok glava — postanka sveta. Iz pisanja je razvidno, da ima otrok mnogo več pameti in soli v glavi kot pa Mary Jugg. Marička Jugg piše, da ji je neki dečko, katerega prvo ime je Edward, napisal sledeče pismo:

"Kako morete pogledati čudovito bitje, katerega imenujemo Mož in reči, da ga Bog ni ustvaril? Poglejte svoje oči! Kako krasne in perfekte so! Tak kompleks, ta ljubeznjivi mehanizem mora biti delo Najvišje sile."

Tako pravi Marička Jugg, da ji je pisal mladi Edward:

Priprosti otrok torej trdi, da je človeka Bog ustvaril, ker si drugače ne more tolmačiti človeškega bitja, ne da bi prišlo na svet ustvarjeno po moči Najvišje sile. Otrok to dobro razume in tudi pametno sklepa, ne pa Marička Jugg.

Pametnemu otroku Juggova tako-le odgovarja: "Nikar niti za trenutek ne misli, moj dragi Edward, da je bilo človeško oko vsajeno v glavo kot se zasadi svoje iglice v glavo dolike. (Imenitna logika, primerjati živo stvar z mrtvo.) Oko se je RAZVILO kakor vsak drugi organ človeškega telesa. V najnižji obliki življenja, pravi Marička, oko ni bilo družega kot živec z nekoliko pobarvane snovi — tako neka kot punčica v tvojem očesu. Ko je bilo oko tako, je moglo razlikovati samo med svetlobo in temo — ničesar drugega. Iz tega se je oko razvilo v priprosto oko in v spojeno oko!"

"Toda ne misli, dragi Edward, da se je vse to zgodilo z enim migljajem očesa. Najbrž je vzelo milijone in milijone let, da je to prišlo na dan... In da se vrnem k tvojemu vprašanju, nadaljuje Marička Jugg, ali bi perfektno Bistvo bilo zmožno SPLOH KAJ ustvariti in bi vzelo to BISTVO toliko let eksperimentiranja in obotavljanja? In pravijo, da je oko perfektno? Toda ali nimajo mnogi ljudje slabe oči in veruješ, da je NAJVIŠJE bitje, ki je perfektno, moralo ustvariti kaj slabega?"

Na to neslano izvajanje je Edward odgovoril Marički Jugg tako-le: "Seveda vem, da imajo nekateri slabe oči, toda oči so postale slabe, ker so jih ljudje zlorabljali, ne pa ker niso bile perfektno ustvarjene." Iz tega odgovora zopet vidite, kako imenitno poseka v najbolj primitivni resnici otrok — učenjakinja Marička Juggova.

S takimi traparijami se vzgojuje mladino pri S. N. P. J. Mary Juggova se sama vjame v past takoj v začetku, ko trdi, da se je oko razvilo iz živca in pobarvane snovi. Ja, za božjo voljo, vendar, Marička, kdo je pa ustvaril tisti živec in tisto pobarvano snov? Sama se ni naredila. Marička dobro ve, da če nima centa ali dolarja v žepu, da nima denarja, torej brez nič je nič. Povejte vendar kdo je ustvaril tisti živec, tisto pobarvano snov? Ali ste jo mogoče vi?

Drugič si daje Marička slabo spravevalo, ko dvomi, da bi Bog ustvaril svet v milijonih letih, ko je "eksperimentiral" in se "obotavljal." Marička, sveto pismo v roke, pa boste videli tam zapisano, da je Bog ustvaril svet tekom šestih dni, ne da bi eksperimentiral milijone in milijone let. Kaj ste vi menda tedaj zraven stali, ko je Stvarnik "eksperimentiral"? Skoro mislimo, da ste vi v resnici nekaj tak eksperiment s zasoljeno pametjo. Vsaj vaša pisava cika na to!

Ali niso največji učenjaki vseh vekov, med njimi Aristotel in Sokrat logično poudarjali obstanek Najvišjega in Večnega bitja? Ali niso skoro vsi veliki znanstveniki neprestano poudarjali obstanek Neskončnega bitja, skozi vsa stoletja in Lincoln velik kristijan, ki je hodil v cerkev in molil k Bogu, in enako mu sledi veliki Roosevelt, ki ne zamudi nobeno nedeljo službe božje? In kaj ste vi proti tem možem, ki s ponosom trdijo, da so ustvarjeni od Boga, a vi Marička, ste pa tako žalosten eksperiment božjega stvarstva!

Ni čuda, da nimate mladine za seboj, ko pišete take traparije, da vas lahko poseka osemletni dečko! Žalosten eksperiment ste, Marička Jugg, od sila žalosten in trapast eksperiment, ko vas morajo otroci učiti velikih resnic!

Kaj pravite?

V letu 1936 je Amerika dobila zopet 41 novih milijonarjev. Ta preklicani Roosevelt bo pa res spravljal deželo na boben in kapitalisti bodo morali na relief, kot je videti.

Ali se še spominjate, kako je časopisje vpilo proti šerifu Sulzmannu in imenovalo okrajno ječo "Sulzmannov hotel"? Zdaj vidimo, da je bil "hotel" jako priljubljen, ker pod Sulzmannom ni noben jetnik pobegnil, pod sedanjim šerifom pa kar trije en dan.

Brali smo, da bi dala vlada Clevelandu 200 železniških voz krompirja za reveže, če bi se dobilo primerno skladišče zanj. Čemu skladišče? Naj bi ga kar takoj razdelili med potrebne in ti bodo že vsak za svojega skrbeli in ga spravili.

Ženske ne smejo jesti medvedje pečenke

Dogovor med Rusijo in Kitajsko o nenapadanju, ki je v prvi vrsti naperjen proti Japonci, jako ovira položaj na Daljnem Vzhodu. Ruse ne zanima le usoda Mongolije, marveč jim je še več do svojih posestev, ki jih imajo na severnem delu otoka Sahalina, kjer so pred kakimi 12 leti odkrili velike zaloge nafte. Južni del otoka pa je od leta 1905 last Japoncev, a vrelci petroleja so izključno le na obrežju severnega dela otoka; na ta del otoka so v dobi ruskih carjev pošiljali politične obsojence. Tu so dobili Japonci važne koncesije, a teh dogovorov sovjetska Rusija ni obnovila. Tako Rusi kot Japonci bi radi imeli zase bogata ležišča prirodnih zakladov na otoku.

Otočani na Sahalinu se kaj malo brigajo za te zaklade. Na severnem delu Sahalina živijo Tunguzi in Oroki, a v južnem, japonskem delu, bivajo ljudje, ki ne spadajo k mongolskemu plemenu in ki znanost o njih trdi, da so poslednji ostanki praprebivalcev otoka. Razen teh prebiva na severu in ob rusko-japonski meji otoka plemo Giljakov.

Giljaki se popolnoma razlikujejo od drugih otokskih prebivalcev in imajo prav svojske šege, ki so najzanimivejše od vseh šeg drugih plemen na Daljnem Vzhodu.

Giljaki sličejo nekim plemenom vzhodne Sibirije in znanstveniki pravijo, da so mešanica mongolsko-indijskih plemen. Giljaki ne poznajo nikaže družavne enotnosti, marveč živijo v rodbinskih zadrugah in poročajo se le s člani bližnjih in daljnih sorodnikov. Njih vera je kaj preprosto verovanje v duhove. Vsako živo bitje, vsak predmet in vsaka prirodna sila jim je sedež božanstva, ki ima tudi oblast nad temi predmeti. Na vse kriplje se Giljaki upirajo civilizaciji. Nikoli se ne umivajo, ker pravijo, da je umivanje smrtni greh, in sicer zoper duha, ki je v vodi in ki se z umivanjem vznemirja. Namesto da bi se umivali, se mažejo z mastjo od morskih psov.

Vsaka družina tega plemena ima svojo kočjo, ki je narejena iz brun in kož; imenuje se "taf." V tej stanujejo poleti. Posebno kočjo imajo za čez zimo, ki je zgrajena iz opeke in prsti in ki se imenuje "toraf." Koče nimajo oken, ker bi bila okna greh zoper duha svetlobe.

Marion Milley iz Cincinnati, O. je zmagala pri igri golf v Memphis, Tenn., ko se je vršila tekma med ženskimi igralkami.

Dim vhaia iz kože skozi majhno odprtino vrhu strehe, a ker je toliko dima v koči, imajo vsi Giljaki bolne oči.

V vsaki koči gori ogenj, ki ne sme nikoli ugasniti. Na Sahalinu lahko dobiš vžigalice, a teh Giljaki ne uporabljajo, saj so prepričani, da so jih Rusi in Japonci iznašli v zvezi z vragom. Razen tega pa vžigalice tudi dogori in ugasne, a to je spet greh, ker se s tem ubije duha ognja. Giljaki si še zmeraj delajo ogenj ko v pravadnini: da drgnejo les ob les.

Giljaki nečesto modernih pušk, dasi jim jih Rusi in Japonci radi prodajo. Še zmeraj uporabljajo frače, sulice, loke in puščice, češ da so duhovi teh strelskih priprav starejši in imajo več moči, da pogodijo plen.

Giljaki lovijo medvede, jele, srne, divje koze, morske pse, lisice in podlasice, ki njih kože prodajajo ruskim trgovcem za čaj, sladkor, tobak in žganje. Poglavitna prehrana Giljakov so ribe, divje sadje, mast morskih psov in medvedje meso, iz katerih pripravljajo razna, včasih kaj okusna jedila. A tudi glede na to imajo svoje posebnosti. Tako na primer, smejo moški jesti vsakršno medvedje meso, a ženske ne smejo jesti pečenega, češ da je to smrtni greh zanje.

Poglavariji posameznih naselbin so očete, ki jih je — kakor tudi mater — večkrat kar po 30 do 40 v eni družini. Giljaki ne poznajo nobenih razlik v družinskih vezeh in ne delajo nobenih razlik med očetom, bratom ali bratrancom. Očetje določajo imena otrok. Dečki dobiyo ime lepih moških lastnosti, hot Hrabrost, Modrost, Previdnost itd. Deklice pa dobiyo ime po tem, kar se je vprav ob rojstvu dogodilo v koči. Zato se imenujejo dekleta tudi Ogenj, Mastna riba, Prasketanje itd.

Ko dajejo imena, strogo pazijo, da nimata dva otroka iste številne družine enakih imen. Če se pa to le pripeti, pravijo, da je to znamenje, da bo dotični otrok v prvem letu življenja umrl.

Ime mrtvega človeka se ne sme izgovoriti tako dolgo, dokler ni ubit prvi medved po smrti tega človeka. Če ga pa kdo le izgovori, pomeni, da dotični mrtvečev duh nima pokoja v grobu. Ne sme se izgovoriti niti ime medveda, ker je medved pri njih najmogočnejše bitje in ima hud pogled. Zato mu pravijo modrijan, gospodar gozdov, starček, tisti, ki se ga

je treba bati itd. Lovec, ki ubije medveda, se mora s posebno molitvijo zavarovati zoper maščevanje medveda. Razen tega mora lovec odrezati ubitemu medvedu glavo in šape in jih takoj pokopati na tistem kraju, kjer ga je ubil. Dasi so kože brez glave in šap manj vredne, pa se Giljaki vendar vedno ravnaajo po svoji veri, saj pravijo, če kak lovec pozabi takoj odrezati glavo in šape in jih zakopati, ne bo potem nikoli več ubil kakega medveda.

Ako kak Giljak vendarle kdaj prižge kako vžigalico, mora dobro paziti, da sam ne zgori v tem plemenu. Na noben način ne sme vreči vžigalice v vodo, saj bi s tem umoril duha ognja in bi zastrupil duha vode in bi imel kar dva smrtna greha. Giljaki ne smejo ne pisati ne risati, ker bi se potem lahko zgodilo, da bi se vsa njihova pota zmedla in se tako zapletla, kakor so tiste črte, ki bi jih napisal ali narisal in tako bi trpeli mnogi sorodniki, ki bi bili takrat v gozdu.

Navzlic tem čudovitim posebnostim pa so Giljaki jako dobrosrčni in gostoljubni ljudje. Giljaki ne bežijo pred tuji in tudi priznavajo dobro stran civilizacije, vendar je nečesto sprejeti, ker se bojijo, da ne bi s tem razžalili svojih bogov in duhov, ki bi takoj pokončali vse njihovo plemo. Vsi, tudi najoprenejši poskusi Japoncev, da bi pridobili Giljake za civilizacijo in kulturo, so bili doslej zaman.

Sahalin, ta otok petroleja in vere v duhove, odločno zavrača sleherni in tudi najmanjši poskus za sprejem civilizacije in kulture.

IZ DOMOVINE

—Strahotna povodenj ob Muri. Letos je že dvanaest obiskala strahotna povodenj naše Prekmurje in vselej napravila ogromno škodo. Takšne povodnji, kakor pa je zadnja, ki je nastala zaradi silovitega dežja posebnost v sosednji Avstriji in neuravnanost struge reke Mure, ne pomenijo že desetletja.

Že v soboto popoldne so morali prebivalci vasi Dokležovje bežati pred vedno bolj naraščajočimi valovi iz svojih stanovanj na višja mesta, da bi rešili vsaj svoje življenje, če jim že voda odnese ali pa uniči tako rekoč vse njihovo premoženje. Hitro se spustili vso živino iz hlevov in jo odgnali na varno. Nekateri niti niso imeli dovolj časa, da bi zbežali od doma in so se v silnem strahu zatekli kar na strehe svojih hiš, ki so se že majale v temeljih. S streh so v smrtnem strahu klicali na pomoč. V hipu je bil ustavljen tudi po vseh cestah in potih promet med Medjimurjem in Prekmurjem. Razen Dokležovja so morali ljudje bežati tudi iz številnih drugih okoliških vasi na prekmurski strani, med drugimi Srednja in Dolnja Bistrica, Črenšovci, Kod, Petesovec, Bence in Kotoriba.

V teh vaseh je voda porušila mnogo hiš. Žalosten je pogled na ravnino med prekmurskim središčem Mursko Soboto in Doljno Lendavo, ki se je ob tej povodnji spremenila v pravo široko morje. Iz njega gledajo samo strehe hiš in vrhovi dreves.

Velika dela, ki so bila namenjena uravnavi toka reke Mure, so znova pokvarjena. Voda je podrla tudi veliki jez pri Sv. Martinu, ki ga je zgradil hidrotehnični oddelek za regulacijo Mure. Pri Razkrižju je voda na več mestih odnesla cesto, tako da je za vsak promet nesposobna.

Veliko škodo je povodenj napravila tudi s tem, da je ljudem odnesla velike kupe drv, ki so jih ravno pripravili za kurjavo čez zimo. Vsaj približno so mogli dosedaj oceniti, koliko zemlje je pod vodo. Računajo, da je voda zakrila približno 20,000 orolov. Podrobnih poročil o tej vodni ka-

tastrofi ni bilo prej mogoče dobiti, ker so vse telefonske zveze prekinjene. Tudi škoda se ne da še pravilno oceniti, na vsak način pa ne bo preveč če govorimo o težkih milijonih, ki jih ne bo mogel pretrpeti kmet sam, pač pa bo moral čimprej dobiti pomoč od drugod.

Vzrok teh številnih povodnji ob Muri je v precejšnji meri prav gotovo dejstvo, da struga Mure še ni dovolj očiščena. Radi tega so v zadnjem času posebno pospešili regulacijska dela, ki pa jih neprestano deževje močno ovira. Pri tej povodnji jih je celo onemogočila, ker voda sproti pokvari vse, kar se nanovo zgradi.

—Osemdesetletnika je pri delu zadela smrt 80-letni posestnik Franc Taufer, po domače Kovčič iz Zgornjega Logatca, je bil kljub visokim letom še pri moči in nad vse marljiv. Ko je te dni vzel motiko in košaro ter krenil po cesti na polje kopat krompir, ga je čas našel eden izmed sosedov, ko je ležal nepremično na cesti. Pristopil je k starcu in ga poklical. Taufer pa ni dal od sebe glasu. Ko se je sklonil sosed čezenj, je opazil, da je že brez življenja. Stari Taufer je bil vse življenje vzor marljivosti, še smrt ga je zatekla sredi dela. Ohranili mu bomo lep spomin!

IZ PRIMORJA

—Općine pri Trstu so postale važno turistično središče. Odkar so leta 1903 zgradili iz Trsta na Općine električno železnico, se je pomen Općin znatno povečal. Tržačani so s tem dobili lahek dostop na Kras in zelo lepo izletno točko. Ščasoma so se napeljali el. luč, vodo in plin. Temu primerno se je tudi prebivalstvo znatno pomnožilo. Leta 1900 je šlo 1605, a sedaj jih šteje že 2377. Znatno se je število povečalo tudi zaradi tega, ker so Općine postale važno železniško križišče in s tem se je moralo povečati tudi število uradništva in delavstva. Po vojni se je znatno razvila turistika, so postale Općine prava izhodna točka za tržaške izletnike. Prej kamnati predeli so se kmalu spremenili v vrtove in tako se sedaj nahaja že nad 100 vil letoviščarjev. Tendence razširjanja Općin gre proti Banam. V poletnem času štejejo Općine z vsemi letoviščarji do 5,000 oseb. Općine so tudi prikladne in priporočljive za tiste, ki bolehalo na dihalnih organih. Ta trg se namreč nahaja čez 300 metrov nad morjem in ima čist zrak, ki je skoro sličen gorskemu in je torej pravo nasprotje Trstu, ki leži v luknji in ima slab zrak. Pomen Općin

se bo še povečal, ko bodo zgrajene še nekatere železniške priprave, s katerimi bo omogočena razvrstitev blaga po železnici v razne dele tržaške luke.

—Kdo pa je prišel ponje? bi rad vedel.

—"Vaša gospodična hčerka je prišla ponje."

—"Kakšna gospodična hčerka?" se široko začudim.

—"To boste pa že sami vedeli, mi možak pojasni. Ko pridem domov, pa mi moja ženica Ančka pove, da je bila ravno v mestu po opravi, je šla pa še po moje overalls."

—"Torej ti si zdaj moja gospodična hčerka!" ji rečem in ji razložim, kaj so mi povedali v čistilnici. Veš Jaka, tako se ji je dobro zdelo, kot ne vem kaj. In tisti večer je bilo tako petje v hiši, da že ni bilo nikomur podobno. No ja, saj nič ne rečem, ampak saj tudi jaz še nisem za v koruzo."

—"Vesel bodi, John, da je Ančka tako fest, da jo imajo kar za tvojo hčerko," ga tolažim. Pa ga ni bilo treba dosti tolažiti, ker sem vedel, da se je Johnu vseeno dobro zdelo, da ima tako zauber ženko.

Kdo je bil bolj preplašen, avtomobilisti ali bik, ki je usel iz klavnice, je težko povedati. Vsekakor se pa avtomobilisti niso čutili nič kaj varne, dokler je bil gospodar cestnega prometa — bik.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po namiznem tiskarstvu K. Mays

Kawwasi so se še strunneje vzravali, ljudstvo je zajel groben molk in kodža baša kot kadi je odprl usta ter povzel besedo. S hreščecim glasom je govoril:

"V imenu preroka in v imenu padisha, ki mu naj Allah nakloni tisoč let! Zbrali smo se, da sodimo o dveh zločinih, ki sta se danes dogodila v našem mestu in okolici."

Svečano je pomolčal ter mignil enemu kawwasov.

"Selim, pojdi sem! Pripoveduj, kaj se ti je pripetilo!"

Kawwas Selim je stopil pred svojega gospoda in pripovedoval. Lagal je, da se je kadilo. Službeno da je bil zaposlen zunaj mesta, naporno je delal in nasledoval zločince, pa smo plačili nad njega, je pravil, in ga mislili umoriti. Le svoji junaški neustrašenosti in svojemu velikemu pogumu se mora zahvaliti, da si je vsaj življenje rešil.

Tako je pravil. Resnica pa je bila, da je leno ležal v goščavi za grmom in kadil svoj čibuk. In ko smo ga vprašali, kaj počel, je dejal, da v mislih hiti za lopovi, ki so tisto noč okradli kmeta in gostilničarja Ibareka ter mu odnesli sto funtov v zlatu pa ženin nakit. Zabavljaj je čez slabo plačo, na misel mu ne prihaja, da bi se potil in pehal za zločinci pri taki plači, je dejal, in v miru bi se bili ločili, da ga ni oštel okradeni Ibarek, ki nas je spremljal v Strumico. Kawwas se je ujezil in nas ozmerjal z grdimi priimki. In za njegovo psovanje mu je dal Halef zaslužen plačilo ter ga namlatil z bičem.

Tako je bilo. Pravica je bila seveda na naši, oziroma na Ibarekovi strani. Prijavil je tatvino kadju in, seveda šele za drag bagšiš, dobil od njega zagotovilo, da bo napel vse moči in tateve izsledil. Sam da se bo postavil na čelo svojim kawwasom in priredil veliko gonjo za zločinci od Strumice do Dojrana.

Halef je namlatil kawwasa za peovke, ki nam jih ni bilo treba mirno vtakniti v žep, Ibarek pa se je upravičeno razjezil. Prepričan je bil, da bo vsa policija na nogah za tatovi—pa našel enega samega kawwasa "službeno zaposlenega," mirno je ležal v travi in v "mislih tekal za zločinci."

Kawwasovo lažno poročilo je bilo seveda naročeno. Muebarek bi me bil rad spravil s poti pa je nahujskal kawwasa in mu naročil lažno pričevanje.

Ko je kawwas skončal, ga je vprašal kadi:

"In kateri je tisti, ki te je napadel?"

Kawwas je pokazal na Halefa.

"Tale je!"

"Dobro! Zločinca torej poznamo. Njegov zločin je tudi dokazan. Posvetovali se bomo le še, kako kazni si je zaslužil."

Prisedniki so vtaknili glave vkup in šepetali. "Posvetovalje" je bilo kmalu pri kraju. Z velikim dostojanstvom in nad vse svečano je proglasil kadi: "Sodišče je sklenilo, da dobi zločinec štirideset udarcev na vsak podplat in štiri tedne zapora. Tako smo razsodili v imenu padisha. Allah naj ga blagoslovi!"

Halefu je šinila roka za pas po bič. Mene pa je lomil smeh. "Pa še en zločin se je zgodil," je nadaljeval strogi kadi. "In o njem nam boš poročal ti, brodar!"

Brodar je obotavljaje se stopil bliže. Strah ga je bilo, bal se je Muebareka. Kadi mu je mignil, naj začne.

Pa še preden je zinil, sem se oglašil sam. Vljudno sem vprašal kodža bašo:

"Ali bi ne hotel vstati?"

Res je vstal, nič hudega ni slutil za mojo vljudnostjo.

Brž sem ga porinil na stran ter sedel na njegovo mesto v stari sodni naslanjač.

"Hvala lepa!" sem dejal. "Spodobi se nižjemu, da izkaže spoštovanje višjemu. Čisto prav si storil, da si meni prepustil sedež."

Zal vam ne morem naslikati njegovega obraza. Popisati pa se ne da. Njegova glava, nataknjena na neskončno dolg vrat, se je zamajala tako nevarno, da sem mislil, zdaj pa zdaj se mi bo zakotalila pod nogo. Hlastal je za sapo, požiral in požiral, pa od osuplosti ni spravil besedice iz sebe. Vse, kar je zmogel, je bilo, da je iztegnil svoje koščene roke proti meni, jih dvignil v nemem obupu proti nebu in jih sklenil nad majajočo se glavo.

Gledalce je zajel groben molk. Tudi izmed kawwasov se nobeden ni genil. Vse je napeto čakalo, kdaj in kako bi izbruhnila jeza strumiškega zapovednika.

In ta je končno res tudi našel besedo. Dal si je duška v izrazih, ki jih ni mogoče prevesti v naš jezik. In nazadnje me je nahnul:

"Kaj ti je na misel prišlo? Kako se drzneš, da—"

"Hadži Halef Omar!" sem prekinil kodža bašo. "Vzemil bič v roke! Kdor zine le še eno nesposlljivo besedo, ki bi mene žalila, dobi bič, da mu bo koža počila, pa naj si bo kdorkoli!" Halef je nemudoma ubogal.

"Emir, pripravljen sem! Le migni mi, pa bom izvršil povečanje."

Zal je bila razsvetljava prepičla, sicer bi bil videl same začudene in prepadle obraze. Kadi me je negotovo gledal. Nivedel, kaj naj stori, pri kraju je bil s svojo pametjo.

Tedaj pa mu je Muebarek mignil. Sklonil se je k svetniku in ta mu je nekaj šepnil. Koj se mu je vrnil pogum.

Obrnil se je h kawwasom.

"Primitve ga! Spravite ga v klet!"

Pokazal je na mene.

Kawwasi so pristopili z golimi sabljami v rokah. Vse je pridržalo sapo in čakalo, kako se bo Frank branil.

Izdril sem oba samokresa.

"Nazaj!" sem nahnul policiste. "Kdor se me dotakne, dobi kroglo!"

Hip pozneje ni bilo videti nobenega kawwasa več. Porazgubili so se med občinstvom.

Prijazno sem se obrnil h kodža baši.

"Kaj te je tako razburilo? Čemu stojiš? Zakaj ne sedeš?"

Naj Muebarek vstane, ti pa sedi na njegov prostor!"

Množica se je zgenila, nevarno mrmranje je šlo po ljudeh.

Da sem razžalil kodža bašo, tega mi niso tako hudo zamerili, kruti in krivični padishaov zastopnik menda ni bil posebno priljubljen v Strumici. Da pa sem se prezirljivo obregnil ob "svetnika Muebareka," ljubljence vsega ljudstva, to pa jim je bilo le preveč. Stari slepar si je znal pridobiti ugled pri ljudstvu, priljubljen je bil, za dobrotnika je veljal, ker je ljudem pomagal z domačimi zdravili in raznimi nasveti. Mnogo sem tvegval, ko sem se lotil tega človeka. Pa najnevarnejši je bil, njegova sem moral ugnati, razkrinkati sem moral sleparja, če sem vobče hotel obvladati položaj in dobiti v pest zločince, ki smo jih zasledovali.

Razpoloženje občinstva je koj vrnilo kadju pogum. Jezno se je zadržal nad menoj:

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

(Dolje prihodnjič)

1937	OCT.	1937
Su	Mo	Tu
3	4	5
6	7	8
9	10	11
12	13	14
15	16	17
18	19	20
21	22	23
24	25	26
27	28	29
30		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

OKTOBER

21.—Mladina šole sv. Vida ima prireditev v šolski dvorani sv. Vida.

23.—Društvo Clairwood št. 40 SDZ, ples v avditoriju S. N. Doma.

23.—Plesna veselica Slovenske zadrage v S. D. Domu na Waterloo Rd.

23.—Društvo sv. Katarine št. 29 SZS priredi maskeradni ples v Knausovi dvorani.

24.—Mladinski pevski zbor Slavčki, ples in zabava v spodnji dvorani S. N. Doma.

24.—Ples Slovenskega demokratskega kluba v Euclidu v Slovenski društveni dvorani.

24.—Društvo Združene Slovence št. 23 SDZ priredijo plesno veselico v Slovenskem delavskem domu.

24.—Oltarno društvo fare sv. Vida, večerja v novi šoli sv. Vida.

29.—Društvo Orel, plesna zabava v novi šoli sv. Vida.

30.—Društvo Carniola Hive št. 493 TM, ples v avditoriju S. N. Doma.

30.—Prvi ples Frances Susei kadetinj od podružnice št. 10 SZS v Slovenskem domu na Holmes Ave.

30.—Društvo sv. Družine št. 207 KSKJ, zabavni večer v Maple Heights, O.

31.—Dramatično društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.

31.—Jesenski koncert pevskega društva "Zvon" v S. N. Domu na 80. cesti.

31.—"Črnošolec," drama v petih dejanjih, v novi šoli sv. Vida.

NOVEMBER

6.—Klub slovenskih vdov priredi plesno veselico v Knausovi dvorani.

7.—Jesenska prireditev z večerjo in "Floor Show," ples, priredi društva Najsvetejšega Imena v novi šoli sv. Vida.

7.—25-letnica društva Kras št. 8 SDZ v Slovenskem domu na Holmes Ave.

7.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ priredi jesensko zabavo v šolski dvorani sv. Kristine na Bliss Rd.

7.—Plesna prireditev društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ. Igra, ples in domača zabava, v Knausovi dvorani.

13.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

13.—Društvo sv. Janeza Krstnika št. 71 JSKJ priredi zabaven večer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

14.—Martinov večer društva sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ v cerkveni dvorani fare sv. Kristine.

14.—Jesenski koncert mladinskega pevskega zbora Črički v S. N. Domu na 80. cesti.

14.—Samostojni pevski zbor Zarja, opera v avditoriju S. N. Doma.

14.—Združeni Slovenci na Jutrovem priredijo domačo zabavo v Slovenski delavski dvorani.

17.—Marijina družba, plesna zabava za revne farane, v šolski dvorani sv. Vida.

20.—Društvo Svobodomiselnice Slovenke št. 2 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. D.

21.—Pevsko društvo Lira, koncert v avditoriju S. N. D.

21.—Koncert Pevskega zbora Cvet v S. D. D. na Prince Ave.

21.—Koncert in ples društva Adria v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

23.—Društvo Orel priredi veliko zabavo s purmani v cerkveni dvorani sv. Vida.

25.—Dan Slovenske dobrodelne zveze v S. D. Domu na Waterloo Rd.

27.—Variety Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

DECEMBER

5.—Oltarno društvo sv. Vida ima večerjo v novi šoli sv. Vida.

28.—Marijina družba, ples v novi šoli sv. Vida.

31.—Privatna zabava društva Orel v šolski dvorani sv. Vida.

1936

JANUAR

1.—Proslava 25 letnice obstoja društva Glas Clevelandskih Delavcev št. 9 SDZ v avditoriju S. N. Doma.

9.—Lovski ples in banket priredi Euclid Rifle Club v Slovenskem domu na Holmes Ave.

30.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ obhaja 10-letnico obstanka v S. N. Domu.

64 letni Tewfik Nessim paša, bivši trikratni ministrijski predsednik egiptovske vlade, se bo poročil z 17 letno Marijo Huebner, hčerko avstrijskega gostilničarja. Nevestin oče se je sprva upiral poroki, a se je zdaj podal.

ONEVNE VESTI

Bolgari zahtevajo neodvisnost in svobodo

Sofia, Bolgarska, 16. oktobra. 42 bolgarskih politikarjev je podpisalo posebno izjavo, v kateri protestirajo proti sedanjemu režimu, češ, da je protistaven, in zahtevajo splošne svobodne parlamentarne volitve. Med onimi, ki so podpisali listino, sta tudi dva bivša ministerska predsednika, Cankov in Malinov. Spomenica je bila izročena večeraj privatnemu tajniku kralja Borisa. O kralju se poroča, da je namenjen v tujemstvo, toda kam, dvor ni naznanil. Očividno so vse politične stranke danes proti obstoječemu režimu v Bolgariji.

Angleži razglasili obsedeno stanje v Palestini

Jerusalem, 17. oktobra. Ker so Arabci uprizorili nove poboje in punde v Palestini, je bil vrhovni angleški poveljnik prisiljen razglasiti vojno stanje po vsej Palestini. Po vseh mestnih ulicah so nabiti plakati, ki naznanjajo narodu vladne določbe. V Palestini imajo Angleži do 10,000 vojakov. Tekom nemirov, ki so se pripetili zadnje dneve je iz Omar mošeje v Jeruzalemu pobegnil verski glavar mohamedancev. Njega so hoteli Angleži aretirati, toda se je skrnil v mošeji, iz katere je sedaj pobegnil, da vodi nadaljne punde Arabcev.

Toži mater predsednika za odškodnino

White Plains, N. Y., 16. oktobra. Frederick Greven, 34 let

JESENSKA ZADRUŽNA RAZPRODAJA

CEL TEDEN—od ponedeljka 18. do sobote 23.

ZADRUŽNIŠKA AMERIKA MOGOČNO STOPA NAPREJ V DEŽELI! Medtem ko je vse drugo negotovo, ko vse išče pravega izhoda in stremi za boljšo bodočnost se ljudstvo obrača do ZADRUŽNIŠTVA. SPOZNANJE je privedlo ekonomske misleče in politične voditelje do edinega zaključka: REŠITEV JE V AKTIVNEM EKONOMSKEM ZADRUŽNIŠTVU!

IN VI, ali ste pripravljeni? Ako niste, postanite deiničar, odjemalec ali aktiven simpatičar slovenske zadrage v Clevelandu. Vi ste poklicani, da si sami izboljšate svoje gmočno stanje potom svoje nakupovalne moči.

OCCIDENT MOKA, 24½ ft. ...\$1.19

" " 49 ft. 2.37

" " 98 ft. 4.49

RED STAR MOKA, 24½ ft. 1.05

ARISTOS MOKA, 24½ ft. 1.09

ZADRUŽNA MOKA, 24½ ft. 99¢

MAKARONI in SPAGHETTI,

vseh vrst, 3 ft. za 25¢

TOMATOES, No. 2 kante, 3 za 23¢

CAMPBELL TOMATO SOUP,

..... 3 kante za 23¢

LARGE CORNFLAKES,

.... 2 zavoja za 25¢

BLUE TIP MATCHES, carton.... 25¢

SILVER BAR PEAS, No. 2

kante 2 za 25¢

..... 4 za 49¢

SALAD OIL, BEST No. 77 ...gal. 89¢

(Prinesite svojo galono)

ZADRUŽNA KAVA, 2 ft. za 45¢

ZADRUŽNI GELATINE,

..... 3 zavoje za 14¢

NOV CALIFORNIA ROMAN

BEANS 3 ft. za 25¢

HEAD RICE, 3 ft. za 20¢

KIDNEY BEANS, No. 2 kante,

..... 3 za 25¢

PUMPKIN, velike kante 2 za 19¢

ARCADIAN CATSUP, 14 oz. 2 za 25¢

DEL MONTE PEACHES,

..... 2 kante za 37¢

TOILET PAPER 6 za 29¢

DOMAČE

KISLO

ZELJE!

DOMAČE

SUHE

KLOBASE!

Na razprodaji bo mnogo drugih stvari, ki niso v tem oglasu. 3. NOVEMBRA ZACNEMO Z DOMAČIMI RAJŽEVIMI IN KRVAVIMI KLOBASAMI!

RAZPRODAJA SE KONČA Z VELIKO PLESNO VESELICO V SOBOTO 23. OKTOBRA V SLOV. DELAVSKEM DOMU NA WATERLOO. DOBITKI, se tako razume, in PROSTA VEČERJA VSEM POSETNIKOM. ... IGRALA BO KRIŠTOF GODBA.

Slovenska Zadružna Zveza

667 E. 152d St. — GLENNVILLE 6316

16721 Waterloo Rd.

KENMORE 1248

712-14 E. 200th St.

KENMORE 3562

NAROČITE SI GARANTIRAN ZADRUŽNI PREMOK ZADRUGA VAM PRESKRBI MOŠT

ZA OBILO UDELEŽBO IN NAKLONJENOST SE PRIPOROČA IN VABI DIREKTORIJS SLOVENSKE ZADRUŽNE ZVEZE.

Fred Wilson, gozdar iz države Washington, je pokazal predsedniku Rooseveltu, kako se seka drevje. Splezal je na 160 čevljev visoko smreko, kateri je odsekal in odžagal vrh. Po končanem delu mu je Roosevelt stisnil roko.

star, je vložil na tukajšnji sodnji tožbo za \$100,000 odškodnine. Tožba je vložena proti Mrs. James Roosevelt, ki je mati predsednika Zed. držav, in proti Louisu De Pew, ki je šofer za Mrs. Roosevelt. Greven trdi, da je bil aprila meseca na 83. cesti in Fifth Ave. v New Yorku povozil De Pew. Rooseveltova mati se tedaj ni nahajala v avtomobilu. Greven je bil vržen na tla, je dobil poškodovan vrat, zlomljeno roko in razne druge poškodbe, za kar zahteva \$100,000 odškodnine.

Vatikan ostro zanika laži časnika

Washington, 17. oktobra. Papežev delegat v tem mestu je naslovil na vodstvo Associated Press zahtevo, da prekliče "no-vico," ki je izšla 14. oktobra v ameriških časnikih in ki pravi, da se nahaja sv. stolica na strani Japoncev v japonsko-kitajskem konfliktu. Papežev delegat poudarja, da je papež absolutno nevtralen in da je dotična notica prišla v javnost od priznanih sovražnikov Cerkve.

MALI OGLASI

Vsak ponedeljek!

Pri nas dobite vsak ponedeljek in torek najboljše sveže riževe in krvave klobase. Se vljudno priporočamo

Anton Ogrinc
6414 St. Clair Ave.

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHISTVOM
Pohistvo in vse potrebščine
za dom.
6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

Železna cesta

ROMAN

V prvi polovici šestdesetih let je vodila cesta od širokega Misourija, ki vodi svoje žolte valove mimo zelenih goščav, mnogo milj daleč po travnatih ravninah Nebraske; odtod je zavijala na zapad preko valovite prerije z njenimi griči, holmi in dolinami, vijugastimi vrstami topolov k ogromnemu, položno se vzpenjajočemu hrbtu wyominské zemlje, kjer so se pasle črede bivolov in je samodržno gospodoval volk ter je ogenj taborečega traperja vrtinčil svoj višnjevkasti dim z brega samotne reke; dalje, vse dalje po večnem enoličju neplodnih poljan, tako sivih in širnih in resnobno nemih pod brezmejnimi nebom; dalje, vse dalje, kvišku k odljudnim črnim goram, v žejne tokave in skalne soteske, kjer se je pasla srna in je prežal divjak; nato počasi vzbrdo, na prelaz med velikimi, strmimi vrhovi, in vprek po vetrovnem gorovju, v Utah, deželo smaragdno zelenih dolin, hlapovitih tesni, prečudnih, po burjah razdolbenih sten in skal ter bledih slanih jezer, zastrtih v senco golih pečin, mr-

ko štrlečih, lilastih, strogih in zapuščenih; še naprej skozi Nevada, vse dalje na zapad, iz puščave kvišku v gore, vse naprej v Kalifornijo, kjer so bučale in rjovele bele reke in so mogočni bori grmadili svoje vrhove do neba in so višnjeva jezerca, če si jih gledal z visokih čeri, globoko pod teboj svetila nalik draguljem — in odtod nizdol po velikem bregu, tja, kjer je konec gorskega sveta in kjer vali onkraj meja zlate dežele neizmeren Pacifik svoje vode, v brezkrainost se mračee pod večernim solncem.

Globoko med wyominskimi holmi je bila dolina, ki so jo napajali valovi reke, deroč s Cheyennskega prelaza; tolpa Indijancev plemena Sju se je bila utaborila v njej. Če si ga gledal z vrha travnatega grebena, je bil prizor pester in tih in pokojen, ves v skladu s samotno in krasno dolino. Kanadski topoli in vrbe so se svetlikali v živi zeleni; pot reke je bila temna začetna v globoki struji njenih voda in svetlo tam, koder so se v solncu belile peščine; po vsej dolini so bile raztresene rjave in črne pike — pasoci se konji; šotori iz drog so se belo bleščali v solncu in drobne rdeče lise so se odražale od njihove beline; višnjevi stebri dima so se leno vzvijali v nebo.

V wyominskem gričevju je bilo zarežanih mnogo podobnih dolin in mnogo holmov, golih in s travo poraščenih, se je položno vzpenjalo k višjim goram. Ob boku enega teh holmov, najvišjega med njimi, je stal osamljen mustang z lasom okoli vratu. Divji je bil in kosmat in ne sedla ni imel ne uzde, samo povodec. Ni se pasel, čeprav mu je visoka, obeljena trava bohotno rasla pod kopiti. Gledal je po bregu navkreber in strigel z uhlji; njegovo ostro oko je opazovalo drhteče gibanje v dolgi travi.

Oduren je bil pogled na grič, enoličen in pust, sama trava, in v tem čudno drhtečem valovanju je bilo nekaj neizrekljivo divjega. Ne, v trepetu sledi, ki je nalik dolgemu valu zdržema le-

zla navkreber proti vrhuncu holma, se ni skrivala potuhnjena žival.

Krasen in prostran razgled se je odpiral očem s te značne višine. Greben se je vrtel za grebenom vse semkaj do wyominskih gričev in ti so spet iztezali svoje plešaste, mrke glave proti skalnemu gorovju, ki je s svojimi sneženimi kučmami blede in sivo štrlelo v daljavi. Onkraj hribov, raztapljuje se v jarki bleščavi solnce, se je razprostirala neizmerna siva in topa plan — prerijsko ozemlje. Orel, gospodar vsemu, kar je objemal njegov pogled, je široko krožil pod nebom.

Ob znožju te travnate kope je zevala ozka in zleknjena dolina, ki se je na jutranjo in na večerno stran izgubljala v hlapni daljavi; in po dolini se je vila tenka bela črta, prastara cesta v St. Vrain in Laramie.

Prišel je trenutek, ko je drhteče gibanje trave na vrhnjem robu pobočja nenadoma zamrlo. Nato so se bilke razgrnile in so odkrile ostudni obraz Indijanca v vojnem naličju. Njegov temni, zlobni, presunljivi pogled se je vrnil na St. Vrain in Laramiesko cesto. Polunago telo mu je ohlapno ležalo na tleh; v svobodni roki mu je visela puška.

Ura za uro je minevala, ko je tako lejal na preži. Solnce je hodilo veliko pot, dokler ni odelo vrhov v rožnato rdečino. Na daljnem koncu doline so se pokazale majcene črne in bele pičice, ki so počasi lezle izza ovinka. Indijaneec se je zdrnil, komaj vidna je bila kretanja, toda njegov obraz je ostal neizpremenjen. Ležal je in oprezal kakor doslej.

Gibajoče se pičice so postale večje in so se razvile v vrsto ovov in prerijskih bark — v majhno karavano, ki se je pomikala proti iztoku. Zavijala je po krivuljah ceste; naposled se je ustavila na bregu reke in se je uredila v kolobar.

Indijanski ogleduh je zdrknil nazaj in trava, ki je počasi strnila svoja stebela, je skrila tabor v globini njegovim mrkim očem. Kakor kača je zadenski lezel svojo pot, dokler ni bil iz dogleda; tedaj se je pobral, stekel po temenu griča, skočil na svojega mustanga in v divji skok odjahal po bregu nizdol.

Bil Horn, vodja te karavane, je imel pri sebi veliko vsoto v surovem zlatu, ki ga je hotel spraviti na iztok. Noben član njegovega krdela ni vedel o tem bogastvu, izvzemši neko dekle.

Horn se je bil odpravil na zapad, ko so se začele velike najdbe zlata, toda njegov trud je bil šele leta 1853. poplačan z uspehom. Nekaj pozneje je zadel na bogato žilo in leta 1865., kakor hitro je sneg na gorskih prelazih skopnel, je zbral družbo moških in žensk in je z njim odinil iz Sacramenta. Bil je zaježen zlatokop, bradat in robat, surovih besed in molčečne nravi, človek, ki ni poznal bojazni.

V Ogdenu in Utahu so ga svačili, naj se s svojim krdelcem nikar ne spušta v wyominsko holmovje, češ, da so Indijanci plemena Sju na vojni stezi.

Horn je sam vodil karavano in je na svojo pest ubiral pot, ki je šla v počasnih vijugah proti vzhodu. Ne izvidnika ne lovca ni imel s seboj. Karavane, ki so potovale na iztok, so bile po navadi zelo majhne in siromašno opremljene, zakaj samo tisti, ki se jim je tožilo po domu, bankrotniki, skitalci brez obstanka in preganjani zločinci so obračali "zlato deželi" hrbet. Pri odhodu je bilo s Hornom enajst moških, tri žene in tisto dekle. Enega žmed mož je spotoma ubil; drugega so v Ogdenu prijatelji nagovorili, da se je z ženo vred ločil od družbe. In tako je bilo, ko se je Horn tisto popoldne ustavil v eni izmed lepih dolin wyominskega gričevja, samo še devet mož okoli njega.

Na dolgem potovanju po divji deželi nastane med tuji tesna zveza ali pa zazija med njimi prepada. Bill Horn se ni veliko zanašal na može, ki so bili pograbili priliko, da so odpotovali

z njim, in njegovo vedenje je postajalo vsak dan bolj hladno. Nikake odgovornosti ni smel naložiti tem ljudem; najboljši, v kar jih je lahko porabil, so bili volarski posli in pa to, da so za silo opravljali vsakdanja dela v taboru. Horn je moral sam streljati divjačino, iskati vode in stražiti. Ko so prispeli v pokrajino wyominskih holmov, se je polastila Horna čudna, nemirna hitrica in boječnost, ne da bi bila šla ta izprememba ostalim možem le količak do živega. Slej ko prej so ostali brezsmotni in zanikarni kakor vsi ljudje, ki jim bodočnost malo obeta.

Ta lepa dolina je imela vse željene ugodnosti zatabovanje — razen da ni bilo videti za primer kakega napada niti najmanjšega varstva ali kritja. Toda Horn je moral vzeti opasnost nase. Voli so bili upehani, vozove je bilo treba namazati in potniki niso mogli prebiti brez sveže divjačine. Tod je raslo obilo trave, tekla je potok s čisto vodo, bila so drva za taborne ognje in sledov divjačine si videl povsod na prebitek.

(Dalje prihodnjič)

Hugo L. Black, član vnh. sodišča Zed. držav, ni videti posebno v skrbeh radi svojega stolčka. Na sliki ga vidite obkoljenega od časnikarskih poročevalcev. Proti Blacku sta dve obtožbi, da se ga ne pripusti kot člana najvišje sodnije, ker je bil svojočasno član Ku Klux Klana.

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.

v Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;

POSILJA denar v staro domovino točno, po dnevnih cenah;

OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke.

WOLFF HEATING CO.

GREJNI INŽENIRJI

GORAK ZRAK, PARA, VROČA VODA, AIR CONDITIONING

Popravljalni deli za vse vrste boilerje in furnace

DO 3 LETA ZA PLACANJE

Postavite si grelni sistem

Vprašajte za Stefan Robash, naš zastopnik

715 East 103rd Street

Glenview 9218

Vabijo se tudi naročniki izven mesta

\$1.25 TEDENSKA VOZOVNICA

se vrnila v nedeljo 17. oktobra

NA ISTI DAN STOPIJO V VELJAVO TUDI SLEDEČE SPREMEMBE:

50c TIKET ZA UČENCE JE VELJAVEN 24 UR NA DAN 7 DNI V TEDNU

2c TIKET ZA OTROKE JE VELJAVEN 24 UR NA DAN 7 DNI V TEDNU

Razlike v voznini med Clevelandom in East Clevelandom, Cleveland Heights in Euclidom so odpravljene. Po vsem sistemu se bodo prodajali tudi tiketi 6 za 50c ali pa se sprejema 10c voznina v gotovini.*

Novi določbe za voznino ohranijo sedanj 25c nedeljski vozni listek in tudi 3-centno voznino na Euclid Ave., med Public Square in E. 22d Street.

Ob nedeljah in ob praznikih dovoljuje tedenski vozni listek, kot prej, odraslim osebam, da se z njo peljeta dva otroka zastonj. Isti privilegij imajo tudi vsi lastniki nedeljskih in prazničnih voznih listkov.

Tedenski in dijaški vozni listki so v veljavi od 12:01 zjutraj v nedeljo do 3:00 zjutraj prihodnje nedeljo. Tedenska voznica se prodaja po vseh uličnih karah, na motornih vozilih in vozovih brez tračnic ob sobotah pred določenim dnevom, in ob nedeljah in ponedeljkih tedna, za katere so določene.

Vozovnica za nedelje in praznike je v veljavi od 12:01 v nedeljo zjutraj do 3:00 ure zjutraj v ponedeljek.

Mi nudimo to liberalno vožnjo v pričakovanju, da bo več potnikov pridobilo večje dohodke, da tako lahko izboljšamo našo postrežbo in opremo.

*Vožnja s tiketi je v veljavi na progah, na katerih je sedaj v veljavi.

Posebno naznanilo!

ANTHONY R. KUSHLAN

V namenu, da damo našim odjemalcem bolj točno postrežbo, smo vzeli v našo službo kot našega zastopnika in pooblaščenca, **Mr. Anthony R. Kushlana**. Mr. Kushlan je dobro poznan med Slovenci, ker je bil skoro devet let v službi pri Life Insurance Company of Virginia, predno je prišel k nam. Star je 35 let, oženjen ter stanuje na 730 E. 155th St.

Štejemo si v ponos, da smo nastavili tega našega rojaka pri naši firmi in smo gotovi, da nam bo pomagal, da bo GRDINOVA POSTREŽBA najboljša postrežba v mestu.

A. Grdina in Sinovi

6019 St. Clair Ave.
HENDERSON 208815301 Waterloo Rd.
KENMORE 1235MODEREN POGREBNI ZAVOD
1053 E. 62d St.
HENDERSON 2088

THE CLEVELAND RAILWAY CO.